

بیانیه نماینده خاص سرمنشی ملل متحد به شورای امنیت

گزارش به شورای امنیت سازمان ملل متحد
توسط روزا اوتنباویوا، نماینده خاص سرمنشی ملل متحد برای افغانستان،
نیویارک، ۱۰ مارچ ۲۰۲۵
[همان گونه که ارائه شد]

خانم رئیس،

ارزیابی مستقل ماه نوامبر ۲۰۲۳، که توسط این شورا در قطعنامه ۲۷۲۱ مورد توجه مثبت قرار گرفت، بر لزوم ایجاد یک مسیر سیاسی تأکید دارد که در آن منافع همه طرفها—مردم افغانستان، جامعه جهانی و مقامات حاکم—به گونه‌ای عادلانه مورد بحث قرار گیرد تا افغانستان بتواند در عین احترام به تعهدات حقوقی بین‌المللی خود، به طور کامل در نظام بین‌المللی ادغام شود. ایجاد این مسیر سیاسی، وظیفه اساسی ما در ماه‌های گذشته بوده است.

چالش‌ها هنوز پابرجا هستند. این مسئولیت مقامات حاکم است تا نشان دهند که آیا می‌خواهند افغانستان دوباره در نظام بین‌المللی ادغام شود یا خیر، و اگر موافق اند، آیا آماده اند اقدامات لازم را برای این منظور انجام دهند. تاکنون، مقامات حاکم به گونه‌ی انتخابی به تعهدات بین‌المللی دولت افغانستان عمل کرده‌اند و برخی از این تعهدات را به دلیل این که ظاهراً بر حاکمیت کشور تأثیر می‌گذارند یا با فرهنگ شان در تضاد هستند، رد کرده‌اند. اما باید کاملاً واضح گردد که این تعهدات بین‌المللی نه تنها بر امکان پیشرفت در مسیر سیاسی تأثیر دارد، بلکه مهم‌تر از همه، بر رفاه تمام مردم افغانستان اثرگذار است، و صدای آنان باید در این مسیر سیاسی شنیده شود.

خانم رئیس،

یوناما و خانواده ملل متحد در سراسر کشور با مردم افغانستان از تمام اقشار جامعه در تماس مداوم هستند. شمار فزاینده‌ای از افغانها به یوناما مراجعه می‌کنند تا نگرانی‌های خود را بیان کنند، و این نگرانی‌ها باید در این شورا مطرح شوند. افغانها از دخالت‌های مقامات حاکم در زندگی خصوصی‌شان به ستوه آمده‌اند. آنها از انزوای بیشتر افغانستان در جهان هراس دارند. پس از سه و نیم سال حاکمیت طالبان، آن‌ها از نبود درگیری و افزایش ثبات و آزادی گشت‌وگذار، دست‌کم برای مردان، استقبال کرده‌اند. اما این آنگونه صلح نیست که در آن بتوانند با عزت زندگی کنند، حقوق انسانی‌شان رعایت شود و به آینده‌ای باثبات امیدوار باشند.

افغانها هنوز هم با یک بحران شدید انسانی مواجه هستند که نتیجه ده‌ها سال جنگ، فقر مستمر، شوک‌های ناشی از تغییرات اقلیمی، رشد سریع جمعیت و افزایش خطرات امنیتی، به ویژه برای زنان و دختران، است. در سال ۲۰۲۵، بیش از ۵۰ درصد جمعیت—حدود ۲۳ میلیون نفر—به کمک‌های بشردوستانه نیاز دارند. اما این کمک‌ها به سرعت در حال کاهش است.

کاهش بودیجه کمک های بشردوستانه، تأثیرات عمیقی بر مردم افغانستان گذاشته و خواهد گذاشت. در ماه گذشته، بیش از ۲۰۰ مرکز صحتی بسته شده اند که ۱.۸ میلیون نفر را متاثر ساخته است، خدمات اساسی سوء تغذیه برای کودکان محدود شده و همکاران تطبیقی دامنه فعالیت و ظرفیت هماهنگی خود را به طور قابل توجهی کاهش داده‌اند. زندگی ها و معیشت ها از بین خواهند رفت و دستاورد های توسعهی بیشتر تضعیف خواهد شد. در این شرایط سخت، می‌خواهم از بانک جهانی برای تصمیم‌گیری مبنی بر اختصاص ۲۴۰ میلیون دلار اضافی برای حمایت از سکتور صحتی تا نوامبر ۲۰۲۶ تشکر کنم.

علیرغم چالش‌های عظیمی که زنان افغان با آن مواجه اند، آنها به مشارکت معنادار و همه جانبه در پاسخدهی به کمک های بشردوستانه ادامه داده اند. همکاران بخش بشری به تعهد خود برای حفظ اصل مشارکت زنان پایبند هستند.

سال گذشته، حضور ملل متحد در افغانستان و همکاران آن با پیش‌بینی کاهش بودیجه و درک نیاز به کارایی بیشتر، یک رویکرد مشترک را برای تقویت پیوند میان کمک های بشردوستانه و نیازهای اولیه انسانی اتخاذ کردند. این رویکرد میتواند به تلاش های مسیر سیاسی از جمله نشست های نمایندگان ویژه در مورد افغانستان در دوحه و گروه های کاری ایجاد شده در زمینه مبارزه با مواد مخدر و سکتور خصوصی کمک کند.

تمویل کنندگان با افزایش کمک ها به نیازهای اولیه انسانی پاسخ دادند، که در سال ۲۰۲۴ تقریباً به ۱.۶ میلیارد دلار رسید و با سطح تأمین مالی کمک های بشردوستانه برابر بود. بازدیدهای ما از ولایات مختلف و تعاملات ما با افغان‌ها نشان می‌دهد که این رویکرد مشترک تأثیرات مثبتی بر زندگی مردم داشته است. این شامل دسترسی افغان‌ها به خدمات اولیه، ایجاد معیشت و ارتقای مشارکت و شمولیت است. اما اگر این کمک ها متوقف شود، پیشرفت ناپایدار سه سال گذشته از بین خواهد رفت و بسیاری از افغان‌ها به گزینه های تاریخی بقای خود، مانند مهاجرت بیرونی، روی خواهند آورد. با وجود برخی موارد دخالت در ارائه کمک ها، نمایندگان مقام های حاکم در کابل و در ولایات با ملل متحد و همکاران اش همکاری کرده‌اند تا ارایه کمک ها امکان‌پذیر شود و موارد دخالت حل گردد.

اقتصاد افغانستان در سال 2024 حدود 2.7 درصد رشد کرده است. سرمایه‌گذاری‌ها به ویژه در زیربناها با حمایت کشورهای منطقه در حال انجام است. اما در کوتاه مدت و میانه مدت، سطح فعلی رشد نمی‌تواند کاهش کمک های خارجی و افزایش جمعیت را جبران کند. در دراز مدت، دیدگاه مثبت مقام های حاکم در مورد خودکفایی اقتصادی نمی‌تواند به سطح کامل خود برسد، مگر اینکه موانع موجود در مسیر ادغام مجدد افغانستان در نظام بین‌المللی حل شوند. اینجا به سوال تعهدات بین‌المللی افغانستان بر می‌گردیم.

خانم رئیس،

علیرغم درخواست های جهانی و بسیاری از افغان‌ها در مورد حقوق بشر، هیچ کاهش قابل توجهی در محدودیت های شدید اعمال شده بر زنان مشاهده نشده است. این شامل تلاش‌های قابل ستایش سازمان همکاری اسلامی است که اخیراً هیئتی را برای ترویج اعلامیه جده در مورد حقوق زنان در اسلام و نشست ماه جنوری در اسلام‌آباد با میزبانی سازمان همکاری اسلامی و دولت پاکستان در مورد آموزش دختران در جوامع مسلمان فرستاد. این رویدادها نشان داده‌اند که محدودیت‌های طالبان، از جمله ممنوعیت آموزش دختران—که به زودی وارد چهارمین سال تراژیک خود می‌شود—هیچ مبنای اسلامی ندارد.

متأسفانه، در ۲ دسامبر سال گذشته، وزارت صحت عامه دستور داد که مؤسسات طبی برای زنان و دختران بسته شود، که یکی از آخرین راه های دسترسی زنان به تحصیلات مسکلی را مسدود کرد. این محدودیت جدید ظرفیت کشور را برای حفظ صحت زنان و در حقیقت تمام افغان‌ها کاهش داده و مرگ‌ومیر مادران و نوزادان را در افغانستان که هم‌اکنون بالاترین آمار را در جهان دارد، بدتر خواهد کرد.

یوناما از زمان تصویب قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر طالبان در ماه اگست ۲۰۲۳، اجرای آن را به دقت زیر نظر داشته است. این نظارت شامل بررسی تأثیرات منفی اقتصادی این قانون و پیامدهای آن بر حقوق بشر و زندگی خصوصی افغان ها می‌شود. این قانون نشان دهنده اولویت دهی مقام های حاکم به طرز تفکر در برابر تعهدات بین‌المللی است و همچنان به عنوان یک مانع عمده در مسیر تطبیق راهکار سیاسی لازم برای ادغام مجدد افغانستان در جامعه بین‌المللی باقی مانده است.

با توجه به وضعیت امنیتی، مقامات حاکم همچنان کنترل کامل کشور را به جز چند مورد در اختیار دارند. گروه داعش در ۱۱ فبروری مسئولیت یک حمله انتحاری در کندز را که منجر به کشته شدن ۱۴ عضو نیرو های امنیتی طالبان و ۴ غیر نظامی شد، به عهده گرفت. دو روز بعد یک حمله انتحاری دیگر توسط داعش بر یکی از معاونان وزارت شهر سازی و مسکن در کابل صورت گرفت که منجر به کشته شدن ۳ کارمند مقامات حاکم و ۱۰ زخمی بشمول معاون این وزارت شد. فعالیت های مداوم گروه تحریک طالبان پاکستان (TTP) علیه پاکستان و حضور سایر گروه‌های تروریستی در افغانستان، که در گزارش اخیر شماره ۱۲۶۷ تیم نظارت بر تحریم ها مستند شده است، نشان می‌دهد که جامعه جهانی همچنان پرسش‌های موجهی در مورد توانایی یا تعهد مقامات حاکم در تحقق تضمین های خود دارد؛ مبنی بر اینکه افغانستان به تهدیدی برای سایر کشورها تبدیل نخواهد شد.

خانم رئیس،

فضا برای تعامل رو به کاهش است. برخی از ذینفعان کلیدی بین‌المللی به طور فزاینده‌ای دلسرد شده‌اند به اینکه تعامل سیاسی مثمر نیست و حتی ممکن است موجب تقویت افراد تندرو در میان مقامات حاکم شود. همزمان، کاهش کمک های مالی فشار بیشتری بر مردم افغانستان وارد می‌کند، قسمیکه قبلاً توضیح دادم.

چگونه می‌توان در این شرایط پیش رفت؟ طرزالعمل ها برای حل مسایلی که مانع از ادغام افغانستان در جامعه بین‌المللی می‌شود، امروز وجود دارد. گروه‌های کاری در زمینه مبارزه با مواد مخدر و سکتور خصوصی در حال برگزاری نشست هایی هستند که چارچوبی را برای تعامل و ایجاد اعتماد بالقوه فراهم می‌کنند. در بخش مبارزه با مواد مخدر، کارشناسان افغان، از جمله زنان، همراه با مقامات حاکم، نمایندگان ملل متحد و کشورهای عضو، یک اقدام مشترک و طرح سرمایه‌گذاری برای ایجاد معیشت جایگزین برای دهاقین کشت کوکنار تهیه کرده‌اند تا از تصمیم ممنوعیت کشت تریاک از سوی مقامات حاکم حمایت کنند. تلاش‌ها در راستای توسعه پایدار سکتور خصوصی شامل تعریف یک استراتژی حمایتی جامع است که دسترسی به منابع مالی، عوامل تسهیل‌کننده تجارت و دسترسی به بازار را با چارچوب های تنظیمی ادغام کرده و بر حمایت از تجارت‌های تحت رهبری زنان تمرکز دارد. این نشست‌ها نه تنها موجب ایجاد اعتماد میان ذینفعان اصلی شده، بلکه برنامه‌های عملی مشخصی را برای بهبود زندگی افغان ها ارایه کرده است. رویکرد جامع پیشنهادی ملل متحد، که اکنون با شرکت کنندگان در روند دوحه و مقامات حاکم به اشتراک گذاشته شده، برای نخستین بار چارچوبی را برای پرداختن به چالش‌های دشواری که مانع از ادغام افغانستان در جامعه جهانی شده است، ارائه می‌دهد. با این حال، ملل متحد نمی‌تواند سریعتر از کشور های عضو که در روند دوحه مشارکت دارند و سایر ذینفعان که باید رهبریت این پروسه را به عهده گیرند، عمل نماید.

تحولات جهانی، از جمله اولویت‌های رقابتی بین‌المللی، محدودیت های بودیجوی و گرایش فزاینده دولت ها به تمرکز بر مسائل داخلی خطر افزایش فقر، آسیب پذیری و انزوای بیشتر افغانستان را به همراه دارد. اما این سرنوشت قابل اجتناب است، به شرطی که همه ذینفعان، به‌ویژه مقامات حاکم، این خطر را درک کرده و برای جلوگیری از آن تلاش کنند. مهم‌ترین اقدام مثبت در این زمینه، ارسال یک پیام واضح از سوی مقامات حاکم مبنی بر تعهد آنها به ادغام دوباره افغانستان در جامعه جهانی و پذیرش تمامی الزامات آن است. اکنون زمان واقع بینی است.

خانم رئیس، از ابراز حمایت این شورا از یوناما سپاسگزارم. ما منتظر تمدید مأموریت خود در هفته آینده هستیم. یوناما، همراه با تمامی نهادها، صندوق ها و برنامه های ملل متحد بطور کلی متعهد به هدفی است که در آغاز این نشست بیان شد: افغانستانی که به طور کامل در نظام بین المللی ادغام شده و به تعهدات قانونی بین المللی خود احترام می گذارد، به نفع مردم افغان است.

ما متعهد به بهبود زندگی مردم افغانستان هستیم و خواسته ها و نگرانی های آن ها باید برای تحقق صلح و ثبات واقعی در افغانستان مدنظر گرفته شود.

* * *

آدرس ارتباطی: spokesperson-UNAMA@un.org

[Website](#) | [Twitter](#) | [Facebook English](#) | [Facebook Pashto](#) | [Facebook Dari](#) | [Instagram](#) | [Flickr](#)